

Маріна ЯНЧУК

здобувач вищої освіти 1 курсу ОС «Бакалавр»
спеціальності 072 «Фінанси банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **Ірина МУШЕНИК**

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри математики, інформатики та академічного письма,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ФІНАНСОВИЙ БІЗНЕС В СУЧАСНІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Фінансовий сектор економіки як невід'ємна та особливо важлива складова фінансової системи заслуговує постійної уваги з боку науки щодо теорії і практики організації фінансово-господарської діяльності суб'єктів фінансового бізнесу. Особлива актуальність дослідження сучасного стану суб'єктів фінансового сектору пояснюється гострою необхідністю ідентифікації існуючих проблем та виявлення можливостей їх подолання з метою подальшого розвитку фінансових інститутів та зміцнення фінансового стану економіки в цілому.

Можливості подальшого розвитку фінансового сектора та економіки загалом слід шукати у системному підході до організації економічних взаємовідносин між складовими економіки та фінансової системи. Особливо важливу роль у перерозподілі фінансових ресурсів покликані відігравати суб'єкти фінансового сектору, а саме: банки, страхові компанії, інвестиційні фонди, кредитні спілки тощо.

Таким чином перспективи подальшого розвитку фінансового бізнесу, як невід'ємної складової фінансової сфери економіки, знаходяться у площині розвитку фінансової системи країни, яка зазнає постійних змін під впливом структурних перетворень в економіці та глобалізаційних процесів.

Не меншої уваги фінансовий сектор економіки заслуговує з боку держави, яка цілком природньо, виходячи з сучасного стану економіки, серед стратегічних

пріоритетів розвитку виділяє диверсифікацію та зростання виробництва, підвищення стійкості фінансової системи шляхом зміцнення банківського сектору, розвитку ринків капіталу.

У зв'язку з цим стратегію і тактику розвитку фінансового бізнесу слід розглядати як невід'ємну складову фінансової системи у межах якої він може успішно розвиватись, якщо поведінка усіх без виключення суб'єктів економіки носитиме системний, отже, взаємоприйнятний характер. При цьому зростає роль держави як головного модератора системних змін та світового співтовариства, в особі міжнародних організацій та фінансових інститутів, які упродовж останніх десятиліть проводять глобальну структурування національних економік з метою дослідження та впорядкування економічної поведінки суб'єктів національних економік, виявлення проблем та пошуку можливостей покращення управління економічними процесами на національному та міжнародному рівнях світової економіки.

Така структурування (або групування суб'єктів економіки за певними класифікаційними ознаками) отримала своє відображення у системі національних рахунків (СНР), у якій фінансовий бізнес виділено в окремий сектор під назвою «Фінансові корпорації» (рис. 1).

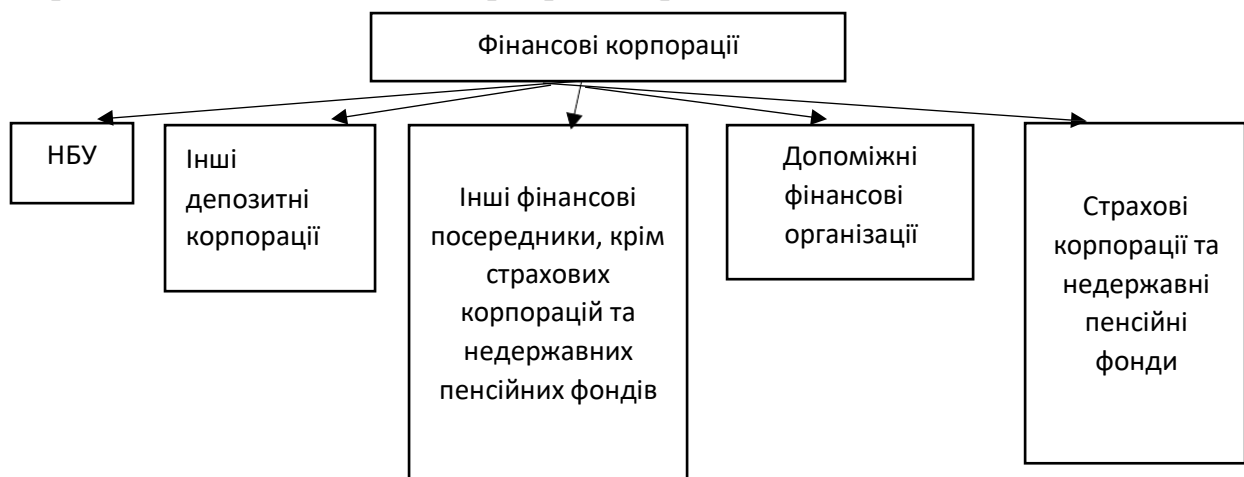

Рис.1. Організаційна структура сектора фінансових корпорацій

Важливість даного сектора пояснюється його особливим місцем на фінансовому ринку. Представники даного сектора одночасно виступають у ролі продавця та покупця, посередника й організатора ринку. Він охоплює фінансові

установи (корпорації), що спеціалізуються на фінансових послугах та допоміжній діяльності. Фінансові ресурси даного сектора формуються у результаті взятих зобов'язань та одержаних відсотків, а також страхових премій, комісійних тощо.

Серед переліку фінансових корпорацій провідне місце належить НБУ, який виконує роль центрального банку країни. Він є особливим центральним органом державного управління, основною функцією якого є забезпечення стабільності грошової одиниці України. На виконання своєї основної функції Національний банк сприяє дотриманню стабільності банківської системи, а також, у межах своїх повноважень, цінової стабільності.

До підсектора «Інші депозитні корпорації» внесено усі фінансові корпорації, окрім НБУ, основним видом діяльності яких є фінансове посередництво та зобов'язання яких мають форму депозитів або депозитних сертифікатів. До цього підсектора відносять комерційні банки, філії іноземних банків, клірингові установи, фонди підтримки житлового будівництва тощо.

Підсектор «Інші фінансові посередники», крім страхових корпорацій та недержавних пенсійних фондів, охоплює корпорації, основним видом яких є фінансове посередництво, що пов'язане з отриманням, перерозподілом коштів, окрім депозитних, страхових корпорацій та недержавних пенсійних фондів. До переліку таких фінансових посередників відносять іпотечні (земельні) банки, кредитні спілки, лізингові компанії, довірчі товариства, пайові інвестиційні фонди та ломбарди.

Підсектор «Допоміжні фінансові організації» охоплює корпорації, діяльність яких не пов'язана безпосередньо з фінансовим посередництвом, а лише сприяє такому посередництву та діяльності учасників ринку загалом. До них відносять валютні, товарні та фондові біржі тощо.

Підсектор «Страхові корпорації та недержавні пенсійні фонди» об'єднує страхові корпорації (компанії) та недержавні пенсійні фонди – резиденти. Основною функцією страхових компаній є забезпечення організації різних форм та видів страхування. Недержавний пенсійний фонд – це юридична особа, що має

статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), функціонує та проводить діяльність винятково з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також проводить пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду.

Таким чином організаційні особливості подальшого розвитку фінансових корпорацій в сучасних умовах знаходяться у площині глобального розвитку національних фінансових систем. При цьому бізнес як економічна діяльність, що спрямована на отримання прибутку, доходу чи іншого зиску [2] отримує нові можливості подальшого розвитку у межах національних та світової фінансової системи.

Для розвитку даного сектору є важливим:

- подальший поділ праці та спеціалізація діяльності фінансових корпорацій;
- подолання монополізму (особливо комерційних банків) та подальший розвиток конкуренції між окремими підсекторами та формами власності;
- формування рівних економічних можливостей для всіх учасників фінансового ринку, що спонукатиме до пошуку внутрішніх резервів, а не лобіювання змін у нормативно-правовому полі економічної діяльності;
- запровадження сучасних норм, нормативів та міжнародних стандартів організації фінансової діяльності;
- застосування податку на вивезений капітал (у розмірах не менше 25%);
- здійснення фінансування масштабних інвестицій у базові галузі (що доволі часто провокують інфляційні процеси) та галузі, що визначають науково-технічний прогрес;
- змішане фінансування реальних інвестицій (за участі виробничих структур, фінансових корпорацій та держави), що сприятиме їх окупності та зацікавленості усіх суб'єктів системи.

Отже, практична реалізація запропонованих заходів щодо покращення організації фінансової діяльності суб'єктів фінансового бізнесу без активної участі держави практично неможлива. Окрім того, в умовах зростання міжнародної конкуренції, держава повинна відстоювати національні інтереси та

гарантувати національну економічну безпеку [3]. У зв'язку з цим необхідно домагатися оптимального співвідношення між відкритістю національної економіки та підтримкою власного виробництва на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
<https://www.mof.gov.ua/uk>.
2. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. – Львів: Видавництво Національного університету. «Львівська політехніка» 2005. 714 с.
3. Мушеник І.М., Бурлаков О.С. Теоретичні засади впровадження та використання сучасних технологій інтелектуального аналізу даних в економіці. *Modern Economics*. 2021. № 25. С. 27-32.
4. Реверчук С. К., Ковалюк О. М., Стрельбицька Л. М., Крупка М. І. та ін. Влада. Банки. Бізнес: політекономія взаємодії і розвитку : Наукова монографія/За ред. докт. екон. наук, проф. С. К. Реверчука. – Київ: Атіка, 2002. – 320 с.